

UJ CIMBORA

KÉPES GYERMEKLAP

A vándorlegény.

(Petőfi Sándor hasonló című költeményéhez.)

1936. ÁPRILIS

1.

IV. ÉVFOLYAM

10. szám

MEGJELENIK HAVONTA HÁROMSZOR - SZERKESZTI: FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: CLUJ, STR. BARON L. POP No. 5. - TELEFON: 6-87.

APRÓSÁGOK TARKASÁGOK

Április.

Kék ibolya, kikirics.
Ágak hegyén gyenge rügy:
Új élet kél mindenütt.
Eresz alatt a fecskék
Keresik a helyecskét.
Régi fészket tákolja
Kémény mellett a gólya.

L. Ady Mariska.

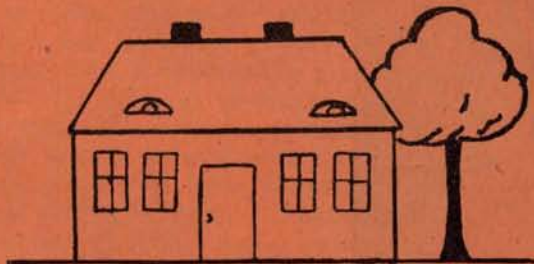
Kertészkedjünk!

A napos ablakban levő cserepekben és ládáknak lassan kelni kezdenek a magocskák. Egyik a másik után bujik ki a földből. Milyen gyönyörűség elnézni ezeket a fejlődő, szinte szemünk előtt növe palántákat. Természetesen ezeket gondozni kell, éppúgy, mint a kis gyermekeket. Ha szárazak, naponként öntözzük. Sok vizet sohasem szabad rájuk öntözni, mert akkor meg elrothadnak.

Rajziskola.

Vezeti: Kürthy Klára.

30. számú minta.

Mozi.

Amíg a mama távol volt, a gyermekszobát felverte a lárma. Végre hazatért a mama és benyitott a gyermekekhez:

— Micsoda ordítás ez, gyermekek? Miért bögsz úgy, Palika?

— Hangos mozit játszottunk!

— Azért nem kell úgy bömbölni!

— Igen, de Sanyi hangosan pofonvetített...

Piszkos Jancsi története.

Kedves kis cimborák, mesét mondok nektek, egy olyan gyermekről, aki mosdani nem szeretett. Ennek a gyermeknek Jancsika volt a neve. A fiúk a faluban elkerülték messzire, nem volt játszótársa senkise.

Egyszer így szólott hozzá egy öreg nénije. — Nézzed, milyen szép az idő, eredj játszani az udvarra, kis fiam.

Jancsika leballag, hogy játszótársat és testvért szerezzen magának. De sehohsem talál testvérré. — Jaj nekem, itt nincs testvérem, — zokogja Jancsika. De a jó néni egyre csak biztatja: — Menj csak az udvarra, kis fiú, ott rátalálsz a te testvéredre!

Nem volt az udvaron sok állat; csak a kakas állt meg közelében. — Az én testvérem te vagy, — imígyen szól Jancsika. Nem! — utasítja el a büszke kakas. — Én nem vagyok a testvéred. Nézzed, az én tollaim tiszták, szép csillogók, ragyognak a napfényben. Én csak a tiszta gyermekeket szeretem. Az udvar, koronázatlan királya, én vagyok, jelentem a hajnalt, ha kukorékolni fogok. Piszkos gyermekkel én kezet nem szorítok. Társad én nem leszek, nézzél csak a tükörbe, hasonlítsz-e hozzám, én reggeltől-estig mosakszom. Te pedig messze elkerülsz, a mosdót és a szivacsot.

A gyermek megszegeyenülve áll ott; egyszerre csak a disznó rőfögve melléje somfordált: — Jónapot, testvérem, — így szólítja őt meg; a kisfiú csalódottan összerenzen: — Ugyan takarodj innen tüstént, menten tovaútlek. Te lennél testvérem? Nem szeretlek, nem hasonlítok hozzád, nem vagy az én testvérem. — Nincs mit vitatkoznod, — rőfögi a disznó, — napnál világosabb, hogy rokonom csak te vagy, ki soha sem mosdasz; gyere csak a sárba, hemperegjünk ott meg, rokonok, testvérek ott leszünk mi ketten.

Jancsika csak áll ott könnyes szemmel, szája sírásra görbül, úgy fogadja e szent perében, hogy ő lesz ezután a legtisztább gyermek.

Adél Néni.

Humor.

Miska bácsiékhoz egy éjszaka belopózott a móre — libapecsenyére vásott a foga. Az ám! de a libák gágogni kezdtek. A nagy zajra felébredt a Miska bácsi — dörgő hangon szól ki:

— Ki van ott?

Tolvaj cigány ravaszul: Csák mi vágyunk a libák...

*

Janika a moziban így szól az anyukájához: — Látod anyukám, néha az ember is lát a sötétben.

A vándorlegény.

(Szövegkép címlapon)

Hogyha üres az embernek
Zsebje: üres a has is.
Zsebem üres, ennél fogva
Üres az én hasam is.

Tennap ettem utójára,
Az igaz, hogy keveset,
No de semmi, van elég, ki
Én helyettem is evett.

S holnap újra nap lesz, akkor
Ehetem majd, ... ha lesz mit.
Addig reménység anyámnak
Szívom édes emléit.

Hasam üres, de helyette
Teli vannak szemeim,
Megtöltötték a hidegtől
Kiszorított könnyeim.

És ez jó, hogy ily hideg van,
Legalább sietnem kell,
S így a csárdát, mely még messze,
Szaporábban érem el.

Gyí, te jakó, gyí, te szürke,
Gyí, két lábam, fussatok! ...
Milyen áldott két csikó ez,
Egyik sem kér abrakot.

Egyik jakó, másik szürke,
Mert nadrágom két darab,
Egyik szárát úgy toldottam
A másikhoz a minap.

Volt nekem szép új ruhám is,
Volt nekem szép új ruhám,
De kimélni kell az újat ...
Hogy ne kopjék, eladám.

S hogy kijátsszam a haramját,
Ki megállít, meglehet:
A legelső kocsmárosnak
Átaladtam pénzemet.

Most a mely'k zsvány nálam csak
Egy fillérre is akad,
Díjul annak én azonnal
Fizetek száz aranyat.

Nincs zsvány, de ahelyett a
Szél kutatja zsebemet.
Szél barátom, ne kutyálkodj,
Megütöm a kezedet.

Tréfa, ami tréfa, de ez
Kriminális egy idő,
Összeesküdött ellenem ma
Szél, hidegség, hó, eső.

Az az egyetlen szerencsém,
Hogy mezítláb utazom;
Teli menne vízzel, sárral
A csizmám e rossz úton.

Gúnykacaj gyanánt üvöltöz
Fölöttem a fergeteg,
Hadd gúnyoljon! Rajta egykor
Én is jókat nevetek.

Ád az Isten egy kis műhelyt,
Ád az Isten majd nekem,
Benne lesz meleg kandallóm,
Feleségem, gyermekeim ...

Ott ha a szél, e cudar szél
Ablakomnál megjelen:
Olyat kacagok szemébe,
Hogy megpukkad mérgiben!

Petőfi Sándor.

A szürke ló.

— Nép-mese. —

Egyszer volt egy szegény ember, akinek a világon semmi egyebe nem volt, csak egy szürke lova. Azzal kereste a mindennapi kenyerét, hogy eljárt a szürke lovával örölni: éjjel-nappal mindig örölt vele. A szürke ló megunta ezt a dolgot, látta, hogy a más ember lova mindig párjával öröl, neki meg magának kellett húzni a malmot; — azt mondja hát a gazdájának:

— Édes gazdám, mi dolog az, hogy más ember mindig két lóval öröl, te meg engem csak magamat fárasztasz itt a malomban?

— Biz' annak az az oka, kedves lovam, hogy egy árva bogaram sincs, akit melléd foghatnék.

— Ha csak az a baj, eressz el engem, majd keríték én magamnak egy társat.

A szegény ember mindjárt kifogta a malomból, eleresztette. Elindult hát a szürke ló, hogy társat kerítsen magának: megy-mendegél hetedhét ország ellen, egyszer meglát egy róka-lyukat. Kapja magát, ráfekszik a lyukra, mintha meg volna dögölve, mintha már a farkát sem tudná mozdítani.

Odabent a rókalyukban egy öreg róka lakott három fiával. Egyszer a legkisebbik fia ki akar menni, meglátja a szürke lovat, azt gondolta a fehérségről, hogy hó van. Visszamegy az anyjához:

— Jaj, anyám, nem lehet most kimenni, nagy hó van odakint.

— Már, hogy volna, — feleli az öreg róka, — hiszen éppen nyár közepe van most. Eredj ki te, fiam, — mondja a középső fiának, — te öregebb vagy, többet tudsz, nézd meg, mi az.

Kimegy a középső fia is, az is meglátja a szürke lovat a lyuk száján, az is visszamegy:

— Jaj, anyám, csakugyan nem lehet most kimenni, hó van.

— Már, hogy volna most hó, hiszen éppen nyár közepe van. Eredj te, legöregebb fiam, te legtöbbet láttál már a világon, nézd meg, mi van ott.

Kimegy a legöregebb fia is, az is csak azzal megy vissza:

— De bizony csakugyan hó van, akár hogy van a dolog, semmit se láttam, csak a nagy fehérséget.

— Nem lehet most hó, hisz éppen nyár közepe van, — mondja az öreg róka, azzal maga ment ki. Látja, hogy nem hó, hanem szürke ló. Gondolkozóba esik, hogy kellene azt elhúzni onnan: ha ottmarad, még csak ki se tudnak járni tőle. Próbálták elhúzni a három fiával, de meg se tudták mozdítani. Elmegy hát a farkas komájához:

— Kedves komám, ugyancsak jó peccenyére tettem szert, már oda is vittem a lyukam szájához, de sehogy se fér bele, pedig ha kívül marad, mind kikezdek a varjak: azért hát azt gondoltam, húzzuk el a te barlangodhoz, abba talán belefér, majd ráhajtunk ketten is.

A farkas megörült a jó szerencsének; — gondolta magában: csak egyszer az ő barlangjában legyen, nem eszik abból a róka egy fél falatot sem. Mindjárt visszamentek a róka lyukához: még akkor is ott feküdt a szürke ló, tette magát, mintha meg lenne dögölve. Mikor odaértek, elkezd a farkas tanakodni:

— Hogy kellene ezt az én barlangomhoz elvinni, koma?

— Hát csak úgy, — felelte a róka, — ahogy én idáig hoztam: a farkam a farkához kötöttem, úgy hoztam árkon-bokron keresztül, még csak nehéz sem volt. Most hát kössük a te farkadhoz a farkát, úgy a legszebben elviheted.

A farkas mindjárt ráállott, a bizony jó lesz! Már előre fente a fogát a jó peccenyére, a róka meg jó erősen összekötözte a farkas farkát a szürke ló farkával:

— Húzhatod már, koma!

Húzza a farkas, majd megszakad, de meg se bírja mozdítani, amint legjobban erőlködik, hirtelen felugrik a szürke ló, elkezd szaladni, húzza ám a farkast farkánál fogva maga után árkon-bokron keresztül, mint a dögöt, vitte egyenesen a gazdájához.

— No gazdám, hoztam magamnak társat.

A szegény ember mindjárt agyonverte a farkast, a bőrét eladta a szűcsnek jó pénzért, azon vett egy másik lovat, attól fogva sohasem örölt magában a szürke ló.

Ha magában örölt volna, az én mesém is tovább tartott volna.

Az elefánt.

Az elefánt erős, nagytermetű állat. Az őskori mammutnak a késői rokona. Nálunk nem él, csak a forró égöv alatt. Azt gondolnátok, mennyi húst megehet egy elefánt naponta. Csodálkozzatok — az elefánt nem is eszik húst. Az elefánt növényevő állat.

Négy oszlopvastagságú lábán csak cammogva jár. Nagy fülei vannak és hosszú orrmánya. Az ember a kezével dolgozik, az elefánt az orrmányával. Az agyara értékes és keresett cikk, belőle értéktárgyakat, szobrocskákat, dísz tárgyakat faragnak.

Az elefánt nagyon okos állat, ért a számolás-hoz is. De csak az egyszerű számolás-hoz. Ha az állatkertbe mentek, próbáljátok meg, hogy így van-e?

L. M.

Áradások idején.

A világlapok nagy áradások híret hozzák. Amerikában, Franciaországban, Angliában, Kinában kiöntöttek a nagy folyók. Sok falú és város került ilyenformán víz alá, sok-sok munkás, szorgalmas ember vált hajléktalanná, nyomorult koldussá.

Jan Wolski: Meséből valóság.

Szövetkezeti ifjúsági regény. —
Eszperantóból magyarra átdolgozta:

Kormos Jenő.

(Folytatás)

Igy állandóan azon gondolkozott, hogyan szoktassa le növendékeit a sok csínyről.

Sokan azt hinnék, hogy ez teljesen lehetetlen. De miért tanult az ember, ha még annyit sem szedett a fejébe, hogy eltalálja ennek az orvosságát?

Sokáig, nagyon sokáig gondolkozott, míg végre úgy érezte, hogy megtalálta a helyes gyógymódot.

— Miből áll az? — Majd mindjárt elmondom szép sorjában.

A tanító összehívja a gyermekeket.

Egy szombaton a tanító úr megkérte az iskola legrosszabb tanulóit, hogy másnap — vasárnap ebédután — menjenek fel hozzá az iskolába. Mindeniket külön-külön megszólította.

Vasárnap a jelzett órában összegyűltek a meghívott gyermekek, vagy húsz fiú és ugyanannyi leány. A tanító leültette őket az iskola-előtti nagy padra és a bejáró lépcsőire. S mikor mindenki elhelyezkedett, így szólt hozzájuk:

— Jól nyissátok ki a fületeket, gyermekek, ide figyeljetek!

Egyszerre olyan nagy csend lett, hogy a légy zümmögését is meg lehetett volna hallani.

— Ti vagytok az iskola legrakoncátlanabb növendékei. Lépten-nyomon csak panaszt hallok rólatok. Mindig és mindenütt valami csínytetten törítetek a fejeteket. Igaz-e?

— Igenis, tanító úr!

— Na jól van, szép, hogy nem tagadjátok. Hát beszéljessünk csak egy kicsit a ti viselt dolgaitokról.

Többek között a kéményseprőket, a kocsisokat, a dadákat, a vonatvezetőket, a varrónőket, az ácsokat, a pékeket, a kereskedőket, a szakácsnőket, a katonákat utánozzátok. Általában a felnőtteket szeretitek utánozni. Szeretnétek azt a látszatot kelteni, mintha ti is képesek volnátok valami nagy, komoly tetre. Ez a ti legkedvesebb játékotok. Nemde?

— Igen, igen, tanító úr!

— Helyes. De amikor a felnőtteket utánozzátok, gyakran egész véletlenül valami kellemetlenséget okoztok idősebb embereknek. Mert azt feltételezem rólatok, hogy csak nagyon ritkán kellemetlenkedtek nekik szándékosan. Ugye?

— Nagyon ritkán, tanító úr!

— Nos, akkor mondjátok meg nekem: mikor legkedvesebb nektek a játék?

Bizonyára akkor, amikor a vonatvezetőt utánozva sípot tarttok a szájatokban; amikor a dadát, vagy anyátokat utánozva, életnagyságú babát tarttok a kezetekben; amikor a kocsist utánozva — valódi pipa van a szátokban.

Szóval mindig, amikor a felnőtteket és munkájukat utánozzátok, lemásoljátok őket, hozzájuk hasonló szeretnétek lenni. Nemde?

— Igen! Igen!

— És most mit gondoltok, ti kis szeleburdik, — ha valami olyan játékot tanítanék nektek, amelyben nem felnőtteket kellene utánoznotok, hanem az övékhez hasonló dolgokat kellene elvégeznetek? Éppen olyan jól, sőt sokszor még jobban, mint ők. Akartok ilyen játékot tanulni?

— Igen, akarunk, nagyon akarunk! Tanítson meg minket is arra, drága, aranyos, szeretett tanító úr!

— Annak örvendek, hogy szerettek. De drága és aranyos nem akarok lenni.

Mert a legdrágább tárgyakat — nemcsak az aranyat, hanem a briliánsokat is — az ember csak veszi és eladja. Csak sok pénz kell értük, semmi más.

Képzeljétek csak el: mi lenne, ha én valóban drága és aranyos lennék? Valaki gazdag ember megvásárolna engem és nektek — szegény gyermekeknek — nem lenne tanítótok.

Tehát sohase mondjátok azoknak, akiket szerettek, hogy drágák és aranyosak... Megértették?

— Igen, megértettük!

— Na jól van. Most menjetek szépen haza!... Egész héten gondolkozzatok arról, amit ma hallottatok: nem az utánozó játékról, hanem a valóságos játékról... És — egy hét múlva, a következő vasárnap ismét gyertek el hozzám. — Akkor még többet fogok beszélni erről a játékról.

— Szeretett tanító úr! Kérjük szépen, még ma, még ma mutassa meg nekünk!

— Csak ne olyan gyorsan. Mára elég volt. Mindenből megárt a sok... Isten veletek!

A szülők nem hisznek.

— Na, mivel fogadott benneteket a tanító? — kérdezte sok szülő. Ismét valami panasz érkezett ellenetek? Biztosan megígérte, hogy kioldít benneteket az iskolából.

— Dehogy! A tanító úr ma nagyon kedves volt hozzánk. Nem szidott, se nem fenyegetett. Csak megígérte, hogy a következő vasárnap valami szép játékra fog tanítani minket.

— Miféle számárságokat beszélsz? — Játsszani hív össze titeket a tanító?!... Kiket? A legrosszabb tanulókat? Egészen másképp gondolom. Vajjon nem tintalevesre, papirgombócra és virgácsmártásra hívott meg benneteket? Hm?

— Ó nem, anyuka, dehogy is — apuka!

De sem az anyák, sem az apák nem hittek csemetéiknek. Hej, ilyen a gyermekors; a szülők nem igen hisznek nekik.

Nagy kíváncsiság.

Hétfőn egyébről sem beszéltek az iskolában, csak a vasárnapi csevegésről és a tanító ígéreteiről. A kíváncsiság csak úgy égetett mindenkit. Vég nélküli következtetéseket vontak le belőlük.

Az utcagyermek bűszkén lépkedtek el osztálytársak előtt, akik vasárnap nem részesültek abban a szerencsében, hogy a tanító beszédét hallhassák és hihetetlen történetekkel ámitották őket. Ez utóbbiak pedig haragudtak, hogy nem hívták meg őket is arra a fontos megbeszélésre.

Azért róluk sem feledkezett meg a tanító, mert az előadás végén így szólt mindnyájukhoz:

— Idehallgassatok, gyermekek! Vasárnap délután egy kellemes játékról beszélnek nektek. Akit érdekel, jöjjön fel az iskolába, aki nem akar résztvenni, annak nem kötelező. Senkit sem kényszerítünk. És ha a szülők közül is el akar jönni valaki, szívesen látjuk. Ők is hallgassák meg.

— Mind eljövünk! Mind!

— Nagyon jó! Minél többen lesztek, annál jobban sikerül a játék.

Az egész falú az iskola előtt.

Eltelt egy hét.

Vasárnap délután csaknem az egész falú az iskola előtt tolongott.

És kik voltak ott? Nemcsak a gyermekek és szüleik, hanem nem egy nagypapa és nagymama is kicsoszogott botratámaszkodva, hogy meghallgassa, mit fog mondani a tanító úr.

Gyönyörű, napfényes, meleg szeptemberi nap volt.

Fiúk és leányok nagy zajjal lepték el a lépcsőfeljárót. Az öregek részére néhány padot vittek ki a teremből. A szülők pedig mellettük álldogáltak.

*

A tanító nem is remélte, hogy annyi hallgatója akad. Örömtől sugárzó arccal dörzsölte a kezét s vidám mosollyal üdvözölt mindenkit.

Végül a lépcső legfelső fokára állott és jelt adott, hogy beszélni akar. Egyszerre nagy csend lett és a sok kíváncsi arc várakozásteljesen nézett a fiatal tanítóra.

Hogyan esapott be minket!

Egész környékünkön s talán egész hazánkban, szélében, hosszában nincsenek vássottabb gyermekek, mint a mi községünkben.

— Igaz, igaz! — hallatszott mindenfelől. Csűrhe banda az egész. Isten verései ezek, nem gyermekek!

— Nekem sem könnyű egy ilyen társaságot nevelni. A szülőknek hasonlóan sok bajuk van veletek. A ti bőrötök pedig állandóan sajnó az apai nadrágszíjtól, a fületek az anyai húzgálásoktól és térdetek pedig nemsokára megbütykösödik a sok térdepeléstől. Képzétek, mi lesz belőletek, ha felnőttek? Hány apának és anyának fáj a szíve, mikor látja, hogy milyen semmikellő gyermekei vannak. Mekkora szégyen az emberek előtt? És mekkora véték Istennel szemben!

— Úgy bizony, — bólogtattak a szülők és

a nagyszülők... — Néhány asszony még könnyezett is bánatában.

*

— Mit gondol a tanító? — elmélkednek a gyermekek. — Azzal hitegetett bennünket, hogy kellemes játékokra tanít és most, amikor összegyűltünk, szemrehányásokkal halmoz el minket...

— Azt már úgyis jól tudjuk, hogy semmi-rekellők vagyunk. Ez mindennap kijár nekünk. Már únjuk hallgatni... Még vasárnap sem hagyhat nekünk nyugtot?...

— És milyen ravaszul csalt fel ide!...

Néhány vállalkozóbb szellemű fiú már azon gondolkozik, hogyan tudna észrevétlenül eltűnni a sokaság közül.

Akarjátok-e?

— Nos, — folytatta a tanító, — ismerek egy szép játékot. Olyan játékot, melynél szobát még csak elképzelnem sem lehet...

Ebben a játékban minden gyermek azt tehet, ami neki jólesik. És nem csak, hogy nem csinál semmi rosszat, hanem egyenesen hasznot hajt játékával. Minél jobban játszanak, a felnőttek, annál inkább dicsérik őket. A tanítók pedig meg vannak győződve, hogy a gyermekek ezzel a játékkal — egészen öntudatlanul — sokkal többet tanulnak, mint a könyvből. Pedig csak jószántukból, saját mulattatásukra játszanak.

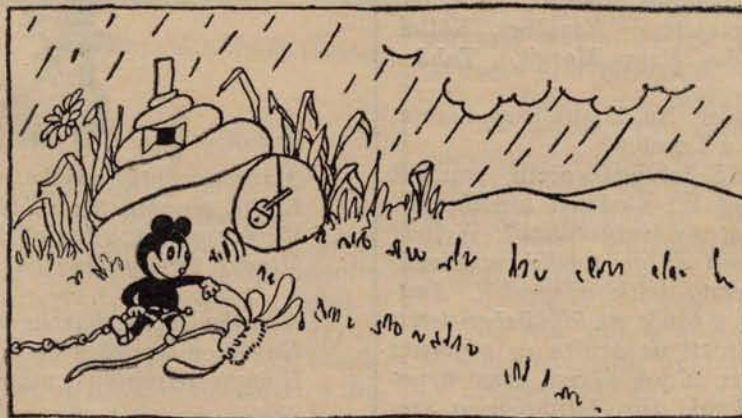
A szülők pedig örömmel nézik játékukat, mert látják, hogy gyermekeikből okosan és nemesen gondolkozó emberek lesznek általa.

— Mit szóltok hozzá?

(Folytatjuk)

Csigaanyó háza.

II.

De hogyan lehet feljutni az ablakba? Nagyon magasan van az a földtől.

— Hopp egy ötlet! — vidul fel Miki aggodalmas arca. Kötelet fonok!

Az elhatározást tett követi. A margaréta szirmaiból kötelet font Miki.

(Folytatjuk.)

A potyajeles.

Vidám leányifjusági szindarab.

Irtá: **F. László Marcella.**

(Folytatás.)

IV. KÉP.

(Az osztályban óra előtt. A tanár még nincs benn. Az osztály olyan, mint egy hangyaboly. Némelyek a padokon ülnek, némelyek fel s alá járkálnak, néha egymásba ütköznek. Papirlapokról, könyvből mind ezt tanulják hangosan: kék pap, kék pap, kék pap. Az osztályon bizonyos ünnepélyesség látszik. Mind egyforma sötétkék ruhában vannak. A táblánál Lázár Valéria össze-ütközik Pethes Nusival.)

NUSI: Tudod már?

LÁZÁR VALÉRIA: Tudom. Hallgass csak ki! (Lehunja a szemét, kiegyenesedik s mintha a tanár előtt állana, mondja): Kék pap, kék pap... (Néhányan a körülállók közül odajönnek és hallgatják. Hangosan mondják): Egy, kettő, három, négy öt. (Fékiáltnak): Kép kap. Leülhetsz, Vali. (Az utolsó szavakra belép a tanár. Lányok ijedten rebbennek helyre. Tanár az első jelenet szerint leül; előveszi az osztálykönyvet és kérdi): Hiányzik valaki?

BENEDEK KRISZTINA (az első padból): Nem hiányzik senki.

(Lányok mind izgatottan fészkelődnek. Lesik a tanár minden mozdulatát.)

TANÁR (mintha az izgalmat észre sem venné, előveszi pirosfedelű noteszét s lapozgat benne): Jöjjön ki felelni (felnéz, az osztályon halk moraj fut keresztül, s hosszúra nyúlt arccal csaldódtan néznek össze. A tanár a noteszét maga elé tartja, de a pápaszeme felett az osztályt szemléli, lassan szóttagolva mondja): Bagossy Lenke. Bene Magda, Benedek Krisztina, Csapós Ilona, Deutsch Irma, Ecsedy Klára, (lányok kisorakoznak, félkörben) továbbá Keresztessi Erzsébet, Kállai Ilona, Lengyel Zsóka, Papp Margit, Takács Ilona, Zagyva Irma.

TANÁR (legelsőhöz): Na, lássuk csak kérem, most jobban megy-e a Loreley?

BAGOSSY LENKE: Ich weiss nicht, was soll es bedeuten... (elmond két szakaszt hibátlanul).

TANÁR: Gut. (Int a következőnek): Weiter! (az elmond egy szakaszt és így tovább, mindenki elmond egy szakaszt, amíg telik a versből. Amikor fejeletük véget ér, a tanár az időközben letett pápaszemet ismét felteszi az orrára és végignéz az osztályon): Hogy is állunk kérem azzal a potyajelessel? A lányoknak újra felragyog a szem s élénk morajlás fut végig az osztályon.) Lássuk, ki akarja a potyajelest? (Lányok mind egymásra néznek s egyszerre felállnak.)

TANÁR (mosolyogva): Szép, szép ez a nagy

felbuzdulás, tekintve a szent célt — a potyajelest, de egyszerre csak egy felelhet. (Nézi a noteszét és nézi a lányokat): Na ott a harmadik padban, Lázár Valéria. Látom, maga is szeretné a jelest. (A közönség felé): A három szekundája mellé el is fér.

LÁZÁR VALÉRIA (feláll): Kék pap, kék pap, kék pap... (Az osztály számolja, mind hangosabban): Egy, kettő, három, négy, öt, hat, hét, nyolc, kilenc, tíz. (Általános felszisszenés): Ah! Sikerült! (A lányok izgatottan hajolnak előre, nyújtogatva nyakukat, hogy jobban lássák: beírja-e a tanár a jelest. Látszik, amint az tempósan, lassan beír egy nagy jelest. Vagy tizen jellentkeznek újra.)

TANÁR (teinti őket): Csendet kérek. Most azt mondja el nekem valaki gyorsan, tizszer egymásután: Jobb egy lúdnak száz tyúknyaknál. (Lányok lehangoltan, csaldódtan néznek össze): Oh! (Egy feláll, belekezd): Jobb egy lúdnak száz tyúknyaknál, jobb egy lúdnak... (de ekkor megszólal a csengő.)

TANÁR (tempósan megy kifelé. Az osztály izgatottan figyel: szól-e a tanár valamit. De a tanár csak mosolyog és nem szól semmit.)

EGY LEÁNY (a szereplők közül megjelenik a függöny előtt és úgy mondja): — És mi izgatottan vártuk, hogy a tanár úr mondani fogja biztosan: — No, majd a jövő órán! De a tanár úr csak mosolygott és nem szólt semmit... Miért is szólott volna? Hiszen nagyszerűen forgott már a nyelvünk a németre. (Mehajtja magát, el.)

(Függöny le.)

Vége.

A szabadröptű, büszke sasmadár,
Előtte nincsen tér s időhatár
Ha felrepül ő, a levegő királya
Minden teremtmény büszkén néz fel reája.

A szabadröptű, büszke sas vagyok én.
Enyém a levegő a szirt, a hegy fokán,
Hogyha felrepülök, messzé végtelenbe.

A szabadröptű, büszke sasmadár.
Előtte nincsen tér, idő s határ.
Űvé a levegő, s szabad szirt foka,
Ha felrepül, ő a levegőkirály.

L. M.

Ibolyatündér.

Drága, kedves ibolyatündér,
Elmúlt már a fagy, a hó, a dér.
Napsugár int minden virágon,
Madár énekel rügyező ágon.

Drága, kedves ibolyatündér,
Nem jöttem hozzád ezüst-aranyér,
Adj nekem sok szagos ibolyát,
Köszöntsem vele édes jó anyát.

L. M.

Hogyan fiókázik a pénz?

Irtá: Dezső bácsi.

(Folytatás.)

Ez a 800 lej kamat addig terheli Péter bácsi gondját, amíg az egész kölcsönvett összeget, a 10 ezer lejt tisztességesen vissza nem adja a takarékpénztárnak.

Most menjünk tovább! Ha valakinek 10 ezer lej betett pénze van a bankban, ekkor a bank köteles a szerencsés betevőnek egy év alatt minden 100 leje után 4 lejt, 10.000 leje után (100×4) négyszáz lej haszonrészese-dést, azaz kamatot kifizetni.

A takarékpénztár (bank) e szerint egy év alatt 10.000 lejnek csupán egyszeri kikölcsönzésével tisztán 400 lejt nyert. Hogy ismét megismételjük a fentebb már elmondottakat: a bank 800 lej kamatot kapott a kölcsönfelvőtől, 400 lejt adott a betevőnek, ebből az üzletből ugyebár kereken 400 lej haszna volt a takarékpénztárnak.

S ha számításba vesszük, hogy a bankok egy év alatt sok-sok millió lejt bevesznek és sok-sok milliót kölcsönben kiadnak, s a tör-

vény megállapítása szerint mindig több kamatot vehetnek be, mint amennyit kiadnak, a bankok rendes gazdasági világban évenként már a kölcsönadásokból is tekintélyes nyereséget szereznek maguknak.

Tehát a te betett pénzed — kis cimborám — a jólmenő takarékpénztárban biztos, jó helyen van. Ott az nyugodtan fiókázik, vagyis kamatozik neked. Kamatozik, szaporodik a Hitelszövetkezet munkája által, anélkül, hogy te valamit hozzátennél.

Ha aztán a *betétedet* (ezt más szóval tőkének is nevezik) megtakarított lejeiddel esetenként magad is szorgalmasan gyarapítod, minél jobban növeled a betett összeget, vagyis a tőkét, annál nagyobbat kamatozik neked az összegyűjtött pénz. Mert a kamatnak is van ám kamatja. És ez mind a te hasznod.

Látjátok, cimborák, Svédországban minden iskolásgyermeknek van egy kis betétkönyve, amelyben a takarékoskodást két koronával is megkezdheti. Aki ilyen takarékkönyvet kapott, az szorgalmasan gyűjtögeti a pénzét. Minden pénzajándékot vagy szerzeményt beraknak a bankba. Lázasan gyűjtik a kis vagyont. Ők is tudják, hogy *sok kis pénz sokra megy*. Nem néznek csak a holnapra, hanem 15—20 évre tervezgetnek előre. Milyen nagyszerű lesz, ha az iskolák bevégeztével a jelentéktelen pénzüsszeget (tőkét) mondhatnák a magukénak s pályájukat nem kénytelenek keservesen, üres zsebbel megkezdeni. Az a tudat, hogy van pénzem, nagyobb bátorságot és erőt ad a további munkára. Mindenütt biztosabb lesz a fellépésem, öntudatosabb a tevékenységem.

A svéd takarékosági mozgalomnak a vezérei, az okos szülőkön kívül, a községi tanítók. Ők buzdítják, lelkesítik az iskolástanulókat a pénzgyűjtésre s a takarékosagra. A buzdításnak meg is van az eredménye, mert az iskolásgyermek betétje rövid idő alatt 8 millió koronáról 32 millióra szaporodott, összesen 359 svéd takarékpénztárban.

32 millió korona, milyen óriási összeg. S ez a nagy vagyon mind a takarékoskodó svéd gyermekeké.

Milyen jó és üdvös dolog volna, ha gyermekeink közt is elterjedne a takarékoság, s majd 15—20 év múlva minden kis cimborából tőkepénzes lenne.

Kísérleljétek meg! Miért legyenek a svéd gyermekek életrevalóbbak a magyar gyermekekénél? Én bizony, ha gyermek volnék, nem hagynám magamat a svédektől lepipáltatni.

Mutassátok meg csak azért is, hogy a magyar gyermekben is van életrevalóság.

Rajta, cimborák! Előre! (Vége.)

Ahogy kis munkatársaink írnak...

Farsangi találós képek meséje, versben elbeszélve.

Jelmezbálban volt Zolika,
Maszkáját im levetette.
S hogy a Bodrit észrevette,
Tudta, mit csináljon vele.

Gyere Bodri, ezt a maszkát
Te fogod majd viselni
Majd meglátod, hogy fog tőled
Mindenki megjegyezni.

Úgy is történt.
Először is Pufival találkozott,
Aki midőn megpillantá,
Rögtön hasra vágódott.

Bodri nem érti a dolgot,
Miért fél a Pufi tőle,
De amint a tükörbe néz,
Félve szalad el előle.

Azután még Magduska jött
Szembe a rút szörnyeteggel,
Szegénykének szíve megtelt
Ijedtséggel, rémülettel.

Aztán lehullott az álarc,
Bodri bátran megnyugtatta,
De már olyan bátor nem volt,
Hogy az orrát leharapja.

Hodis Ily.

Humor.

Samuka: Tanító bácsi, kérem, mit jelent az, hogy egy hir kacsa?

Tanító: Ha például az áll az újságban, hogy egy tehénnek öt borja lett, akkor abból az öt borjuból csak egy a borju, a többi négy kacsa.

KIS CSERKÉSZEK

Visszaemlékezés a cserkészek őszi nagy hadi játékára.

Olaszok nem tudták bevenni Addisz-Abebat.

Október 17-én, reggel 10 órakor elindultunk a Bükkbe, ahol fel volt állítva a terepünk.

Hosszú menetelés után elértük az abesszin határt; itt a csapat kétfelé vált, az abesszinek Addisz-Abeba felé, az olaszok a határ mentén helyezkedtek el. A cserkészek kalapján elől-hátul szám volt. A bírálóbizottság tagjai felismerés véget, karszalagot hordtak; tiltva volt a nap- és földimádás. A játék megkezdését kürtszó jelezte.

Ekkor megkezdődött az olasz előnyomulás minden oldalról. Én tizenketted magammal Ogaden tartományt védtem. Észak felől Ogaden volt az első abesszin tartomány. Először az olaszok nem mertek heves támadást indítani, mivel félték a papírbombáktól. Mikor azonban meggyőződtek, hogy mi csak csekély mennyiséggel rendelkezünk, megindult az elkeseredett harc. Az egyik olasz elkiáltja magát: 1913. — szálljon be! Az abesszin visszafelel: nem annyi, téves! Ezután tovább folytatódott a küzdelem. Mivel azonban ők megegyeszer olyan erővel rendelkeztek, mint mi, egy negyedórai harc után minden emberünk elesett. Ezután az elesetteket leszállították a foglytáborba, az én és egy barátom kivételével. Mi ugyanis tovább mentünk az olaszokkal.

Míg mi Ogaden-nél voltunk elfoglalva az olaszokkal, azalatt Addisz-Abebanál is hevesen folyt a harc. Az olaszok állandóan új hadtesteket küldtek fel. Addisz-Abeba meglehetősen magasságban volt elhelyezve egy homokbányában, hogy az olaszok nehezebben érhék el. Mikor Ogadenből megérkezett a győztes olasz csapat Addisz-Abeba alá, nagyon meglepte az itteni helyzetet. Mert az igazi olaszok közül alig talált egy párat, mivel mind abesszin foglyokból avatták fel őket olasz csatárokká. A többi tartományokból foglyul ejtett abesszineket használták. Most már a két csapat egyesült erővel próbálta bevenni a várost. Ez azonban nem sikerült, mert megszólalt a kürt, jelezvén a harc befejeztét.

Igy Addisz-Abeba megmenekült az olasz elfoglalás elől.

Martin Lajos,
cserkész.

Találós kérdés.

Mi a különbség a négus feje és egy buta ember feje között?

— A négus feje kívül, a buta emberé belül sötét...

FEJTŐRŐ

Rovatvezető: Súlyom István.

1. Lóugrás-rejtvény.

Beküldte: Bedő Béla IV. g. o. tanuló.

*Ki	ra	rán
kel		lel
nyat	ko	a

2. Pótlórejtvény.

Beküldték: Balogh Anti és Bözsike.

...arcsi, ...stván, ...ándor, ...ári, ...ita, ...de,
...ándor, ...amás, ...ibor, ...lla, ...ózsika,
...va, ...oli.

3. Szélmalomrejtvény.

Beküldte: Csucsi Győző V. o. tanuló.

	N	
	p	
	t	
	s	
o	á	I
n	!	t
a	j	e
	e	
	z	
	l	
	l	

Megfejtési határidő: 1936 április 15. A megfejtők között jutalmul könyveket sorsolunk ki.

Találjátok ki!

Melyik ág keserű? és melyik hasznos?

Beküldte: *Martin Emma.*

*

Melyik ág muló és melyik üdvös?

Beküldte: *Martin Emma.*

*

Indul a pap aludni.

Próbáljátok visszafelé mondani?

(Beküldte: *Deák Berta.*)

MARCELLA NÉNI POSTÁJA

Balázs István Giläu. I. g. oszt. t. Még csak pár számot olvastál az Új Cimborából, de máris megszeretted s alig várod érkezését. Nem csak neked öröm, de az egész háznak, mert hangosan olvassátok mindig fel. A farsangi tréfa megfejtése nagyon ügyes, le fogjuk közölni. A rejtvényfejtés résztvesz a sorsoláson; átadtam a rovatvezetőnek. — *Kiss Zoltán.* Az 5. szám megfejtése hibátlan. Ugy látom, ez az első leveled az Új Cimborához, de hiszem, hogy ezután gyakrabban írsz majd. — *Oelbaum György.* Először is bemutatkozom, — kezdted leveledet. — Oelbaum György vagyok, I. gimn. o. t., innen Oradeáról. Már rég járatom az Új Cimborát s nagyon szeretem ezt a kis lapot. A rejtvényeket is mind megfejtem. S most újat is küldök be. — Kérdésedet, amit az új rejtvényre vonatkozóan közölsz velem, teljesítem — s átadom a rovatvezetőnek. Írj máskor is. — *Klein Géza II. g. o. t.* Az eszperantóra fordított kis magyar dal nagyon tetszett neked, le is másoltad s elküldted egy kis lengyel barátodnak, akivel levelezésben vagytok. — *Zsarnóczky Klári III. g. o. t.* Alig várod a harangvirág magvakát, amelyeket neked is megigértünk. De aztán le ne lohadjon ám a nagy lelkesedésed; a harangvirág csak jövőre nyílik, mivel évelő. Egyik évben vetik, másik évben nyílik. — *Sándor Tibi I. el. o. t.* Beléptél a takarékosok közé, már több, mint 200 lejed van a perselyben. Derék dolog, csak folytasd tovább a gyűjtést, kis cimborá! — *Csejthey Judit.* Kedveshangú leveledet nagy tetszéssel olvastam. Harmadik elemista létedre szépen és helyesen írsz. Ha a Jóisten életben tart addig, március hó folyamán meglátogatlak benneteket. — *Herz Elma* és *Öcsi.* Megdicsérek, Elluskám, azért, hogy olyan szorgalmasan levelezel. Az írásod is javulni fog ezáltal, s azonfelül a levélváltás sok mindenre megtanít. Nagyon szeretnél kertészkedni a nyáron. No, küldünk is neked virágmagvakat. Irod, hogy hegedülni is tanulsz; Jónás Katóval egy osztályba jártok s mindketten beálltatok a toborzóba. Kíváncsian várjuk, hogy kiket toboroztok be. — *Ádám Katóka.* Tavaly óta sokat javult az írásod, — de tovább is kell gyakorolnod ám magad a szépírásban. A rejtvénymegfejtést átadtam a rovatvezetőnek. — *Orbán Ildikó, III. g. o. t.* No, most teljesedett az örömed. Végre egy nektek, nagyobb lányoknak való színdarab is jött az Új Cimborában. Nagy izgalommal vártátok mindig a folytatásokat, hogy mi is lesz már a potyajelessel. Az igazgatónők most megígérte, hogy iskolai ünnepély keretében előadatja majd veletek ezt a vidám kis színdarabot. A szerepeket már tanuljátok is. — *Placsintár Erzsike, Barakonyi Ibolya, Bálint Gizike, Karsay Ilonka,* rejtvényeket átadtam a

rovatvezetőnek. Úgyszintén a nyomdászbaesiknak írott leveledet, melyben a kihagyott keresztretjévénykérdéseket kértétek számon. — *Martin testvérek*. Mindkettőtök munkája beérkezett. A Lajosét átadom a cserkészrovat-vezetőnek, az Emmuét pedig majd magam olvasom el. — *Nagy Előd, Bán Jolánka*. Előfizetések beérkezett. — *Janovszky Imre*. Köszönjük a küldeményt, Arankának már rég várom a levelét. Mindenkit üdvözlök. — *Herskovits Jolánka*. Bizony már régen volt, amikor nálatok jártam; megnőttél azóta, bizonyosan. De látom, az Új Cimborá mellett hűségesen kitarasz. Irj máskor is. — *Bartha Rici*. Ha te magad írtad a szelvényre az üdvözlő sorokat, akkor nagyon meg vagyok elégedve az írásoddal. Szeretném azonban a bemutatkozó leveledet olvasni. — *Lövy Jóska, Szabó Márta, B. Krémer Mária, Simó Mária, Szabó Piroska*. Küldeményetek beérkezett s a kiadóban el is könyvelték. — *Siető Évike*. Rég nem írtál, Évike. Pedig én kíváncsi vagyok ám, hogy mi újság a falutokban. Hogy van édesapád, édesanyád? Hogy sikerült a tavalyi kertészkedés? Veteményeztél-e már az idén? — *Tóth Klárka, Careii*. Szép kis kertetekben megindult-e már a kertészkedés? Édesanyádat üdvözlöm. — *Csiki Jucika, Bereczky Margitka, Antal Zolika, Elekes Béla Kovács Zolt, Kraft Géza, Tófalvi István, Vágó Vilmos*. — Új kis cimboráink vagytok — szeretettel fogadunk magunk közé. De minden közénk álló kis cimborá első sorban is bemutatkozik ám egy ügyes levélben a többieknek. Ezt a bemutatkozó levelet töletek is elvárjuk. — *Jánosi Mártus*. Megkaptál-e eddig minden számot? — *Kemény Gyurka, I. g. o. t.* Remélem, Gyurka, a toborzóversenyben te is résztveszel. Meglehet, hogy a tavasz folyamán — március végén, vagy áprilisban titeket is meglátogatlak. — *Faff Lajoska, IV. el. o. t.* Nagy meglepetéssel bontottam ki a postán érkezett csomagot. Hát még mikor megláttam benne a rajzaidat, meg a virágmagvakat! Rögtön megállapítottam, hogy a rajzolásban sokat tanultál és fejlődöttél. Kitűnően is kertészkedhettél, hogy olyan sok magot össze tudtál gyűjteni. Az új kis cimborát beírjuk az előfizetők közé, — a te nevedet pedig a toborzók közé. Rajzaidat elvisszük a tavaszi rajzkiállításokra. — *Tanka Geyza*. A hiányzó számokat elküldtem neked, megkaptad-e? Nagyon sajnálom, hogy beteg voltál. No, de az a fő, hogy most már nincs semmi bajod. Irj máskor is. Gízikevel együtt csókollak és leveleteket várom. — *Walter Trudi Timisoara*. Nagyon örültél és boldog voltál, amikor az Új Cimborá téged is bevett a kertészkedők közé. A kapott magvaeskák mind kikeltek és szebbnél-szebb virágok nyíltak belőlük. Különösen a kiesi báránycsokkát és a tátogókat szeretted meg nagyon. Barátnőid és osztálytársnőid gyakran meglátogattak s együtt gyomlalgattatok és kapálgattatok a kis virágoskertben. Most arra kérsz bennünket, hogy kis barát-

nőidet — Popescu Mimit, Dragoş Auricát, Balogh Lilit és Vasilescu Zizit is vegyük be a kertészkedők közé, mert ők is nagy kedvvel és örömmel fognak kertészkedni. Szívesen teljesítjük kívánságodat, kiesi Trudi. A te címedre küldjük. Aztán igazságosan osztokodjatok majd a magvakon.

Kinek mi tartozik a mesterségéhez?

(Az alanti üres vonalat töltsétek mindig ki).

Humor.

A tanító: Gyermeketek, figyeljétek! nomádok azok a népek, akik egész életükben egyik helyről a másikra vándorolnak. Vajjon értitek-e?

A tanulók: Igen, mi megértettük.

A tanító: Ki tudna példát mondani erre?

A kicsiny Adolf: Én, tanár úr, kérem.

A tanító: Mondjad csak bátran.

A kicsiny Adolf: A mi szolgálóink.

Előfizetési árak: Egész évre 200, fél évre 100 lej. A Családszövetség tagjainak 160 lej és 10 lej portó. Egyes szám ára 6 lej. Magyarországon 12 p., Jugoszláviában 150 dinár, Csehszlovákiában 60 ck. Amerikában 300 Lei.

Kérjük magyarországi előfizetőinket, hogy előfizetési díjaikat, a „Studium“ könyvkiadó R. T.-hoz, Budapest, Kecskeméti-u. 8. sz., az Új Cimborá számlájára szíveskedjenek befizetni Új előfizetések ugyanott eszközölhetők.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA.

Főmunkatársak:
TELEKY DEZSŐ és SIMON SÁNDOR.

Minden cikkért a szerzője felelős.
Kiadja: a Minerva Nyomdai Műintézet R.-T. Cluj.